

Total in Myanmar, alleen het geld telt (De Standaard, 26 mei 2008)

Total investeert nog steeds in pijpleidingen en aardgaswinning in Myanmar. Volgens Total komen deze investeringen iedereen in het land ten goede. Na de catastrofale overstromingen kan men nog moeilijk blijven beweren dat de investeringen van Total gebruikt worden om het land te ontwikkelen: informatie over de overstroming werd niet aan de bevolking gemeld en iedereen werd aan zijn lot overgelaten.

Hoe ver moet het regime van Myanmar nog gaan vooraleer Total haar winstgevende activiteiten stopzet? De meeste andere multinationals zijn al lang vertrokken, maar volgens de website van Total hebben we het allemaal niet goed begrepen: hun sociale projecten vergeten we! Het is niet aan bedrijven om sociale en caritatieve projecten op te zetten. Dit kan hoogstens op kleine schaal positief zijn, anders wordt het paternalisme. Ontwikkelingsprojecten - of ze nu sociaal beleid, gezondheidszorg of wegebouw betreffen - het is de taak van de overheid. Die moet het best weten welke de noden zijn. De bedrijven hebben een andere rol.

Maar bedrijven moeten ook een minimum van aandacht hebben voor de rechten van de mens en die worden in Myanmar geschonden. Total verdedigt deze rechten in haar ethische code, maar niet in de praktijk. Total beweert dat de bevolking haar vraagt te blijven, maar toont dit niet aan. Nobelprijs Aung San Suu Kyi, die de laatste democratische verkiezingen in Myanmar overtuigend heeft gewonnen, spreekt Total tegen: elke buitenlandse investering of steun komt enkel de militaire machthebbers ten goede.

Misschien heeft de petroleumindustrie een andere agenda? In nogal wat olieproducerende landen bestaan er conflicten en nog nooit was de prijs voor olie zo hoog. De winsten stijgen exponentieel, met andere woorden: laat de dictatuur maar duren, laat de oorlogen maar verder gaan, vrede zou een daling van de winst betekenen.

Total heeft een lange lijst van mensenrechtenschendingen op haar actief: in tegenstelling tot andere multinationals blijft het koppig alle kritiek negeren. Jean-François Lasalle, directeur externe relaties van Total, stelt dat als Total Myanmar verlaat anderen hun plaats zullen innemen. Dit is het klassieke argument om alles bij het oude te laten en ongestoord verder te werken. Met andere woorden: het klassieke excuus om de rechten van de mens te schenden, wat uiteraard tegen de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens is, waar ook Total door gebonden is. In haar ethische code zegt Total de principes van de Universele Verklaring te willen respecteren, maar hier dus niet: Total respecteert haar eigen code niet. Voorts onderschrijft Total de Global Compact van de Verenigde Naties, wat blijkbaar bedoeld is als propaganda, meer niet.

Hieruit blijkt dat de ethische codes van bedrijven dikwijls niets meer dan een schijnvertoning zijn. Als dit niet zo is, waarom horen we dan zo weinig kritiek van andere bedrijven die het wel goed zouden menen? Waarom reageert het Verbond van

Belgische Ondernemingen niet? Zij hebben een prachtige brochure over mensenrechten:
ook alleen window dressing?

Philip Nauwelaerts doceert aan het Instituut voor ontwikkelingsbeleid en -beheer
(Universiteit Antwerpen))